

knooppunt van publiekscommunicatie over wetenschap en techniek

Van subsidie naar stimulering

Verantwoording van financiële dienstverlening
in de periode 1997-2003

Drs. L. van der Ent, Bureau Lorient Communicatie B.V.
Drs. A.C.A. Meeder, Stichting Wten

Stichting Wten, Amsterdam, 2003

Van subsidie naar stimulering

Verantwoording van financiële dienstverlening
in de periode 1997-2003

Drs. L. van der Ent, Bureau Lorient Communicatie B.V.
Drs. A.C.A. Meeder, Stichting Weten

Stichting Weten, Amsterdam, 2003

Colofon

Uitgave

Stichting Weten
Postbus 61231
1005 HE Amsterdam
T 020 - 52 10 456
F 020 - 52 10 499
E bureau@weten.nl

Auteurs Drs. L. van der Ent en Drs. A.C.A. Meeder

Projectbegeleiding Drs. A.C.A. Meeder

Eindredactie Afdeling Interne & Externe Communicatie, Stichting Weten

Vormgeving de Vormers, Utrecht

Druk Nauta Zutphen, Zutphen

Auteursrechten voorbehouden

Gebruik van de inhoud van deze publicatie is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Samenvatting	7
Summary	11
1. Periode 1997-2000	15
1.1 Projectparticipaties	15
1.2 Aanvraagprocedure en traject	15
1.3 Subsidieregeling Publieksvoorlichting over Wetenschap en Technologie (SPWT)	17
2. Periode 2001-2003	19
2.1 Overgangsfase: projectbijdragen	19
2.2 Stimuleringsregelingen	19
2.3 Aanvraagprocedure en traject	20
3. Vergelijking 1997-2000 en 2001-2003	25
3.1 Procedure en criteria	25
3.2 Resultaten	25
4. Toekomst	29
4.1 Stimulering als uitgangspositie	29
4.2 Toekomst stimulering: interne keuzes	29
4.3 Toekomst stimulering: externe randvoorwaarden	30
Bijlage	31
1. Verleende subsidies per jaar	31

Voorwoord

Eén van de aandachtsgebieden van Stichting Weten, zoals geformuleerd in haar Meerjarenplan 2001 - 2004, is de niet-themagebonden en themagebonden financiële dienstverlening. De stichting stimuleert en faciliteert daarmee nieuwe, op het brede publiek gerichte WTC-initiatieven. Deze vorm van facilitering wordt verleend aan kwalitatief hoogstaande projecten die maximaal voldoen aan het streven van Stichting Weten: een zo breed mogelijk publiek informeren over actuele ontwikkelingen in wetenschap en techniek.

Deze publicatie bevat de resultaten van de financiële dienstverlening door Stichting Weten in de periode van 1997 tot 2003. Allereerst wordt de periode van 1997 tot en met 2000 beschreven. Daarna volgt de beschrijving van de periode van 2001 tot 2003. Hoofdstuk 3 vergelijkt de resultaten van beide periodes. Ten slotte wordt in het laatste hoofdstuk de toekomstvisie van Stichting Weten op haar financiële dienstverlening geschetst.

Bij deze dank ik alle partijen die in het verleden hebben deelgenomen aan thema- en niet-themagebonden projecten voor het uitvoeren van die WTC-projecten en daarmee voor het bereiken van het grote publiek. Tevens dank ik de onafhankelijke adviescommissie die meerdere malen per jaar de juiste projecten selecteert op basis van vooraf opgestelde criteria. R. Knoop, B. van Gool, H. Vermeer en P. Westerhoud van de adviescommissie van Stichting Weten hebben in een gezamenlijke sessie met de stichting een visie op de toekomst geformuleerd. Hiervoor spreekt Stichting Weten haar hartelijke dank uit.

Drs.ing. André L. Loos

*Directeur
Stichting Weten*

Samenvatting

Periode 1997-2000: richting geven aan projectparticipaties

Verwezenlijking beleidsdoelen

In 1997 geeft Stichting Weten nog weinig publiciteit aan het feit dat de stichting projectsubsidies verleent. Vanaf 1998 wordt het beleid gericht én daarmee ook de subsidieverstrekking. Met name projecten gericht op verwezenlijking van de volgende beleidsdoelen worden gehonoreerd:

- Verbreding en verdieping van het bereik van WTC;
- Versterking van de WTC-infrastructuur;
- Vergroten van de samenhang en samenwerking in het veld;
- Initiëren en stimuleren van vernieuwingen in de WTC.

Periode 2001-2003: van projectbijdrage naar stimulering

Professionalisering

Vanaf 2001 gebruikt Stichting Weten de bijdrage door het aanscherpen van de aanvraagcriteria meer als stuurmiddel. Het doel daarbij is professionalisering en bundeling van de publiekscommunicatie-activiteiten van aanvragers.

Maximale eenduidigheid

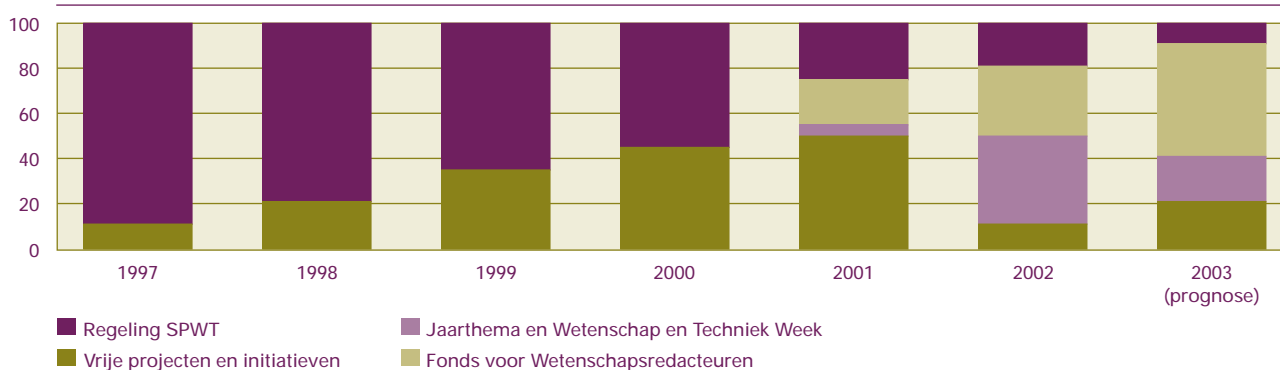
In 2002 vindt een bijstelling van de procedure plaats. Uitgangspunt van de aanpassing was het creëren van maximale eenduidigheid over wat nu 'stimuleringsregeling' ging heten. Deze eenduidigheid komt tot uiting in het format dat voor alle regelingen ging gelden. Hierin is grote aandacht voor aanvraagcriteria, voortgangsbewaking en terugkoppeling achteraf. De huidige stimuleringsregelingen (zie figuur 1) zijn:

- Breed Publiek;
- Jaartheme;
- Fonds voor Wetenschapsredacteurs;
- Subsidieregeling Publieksvoorlichting over Wetenschap en Technologie (SPWT).

In 2003 is éénmalig de volgende stimuleringsregeling uitgezet:

- Samenwerking universiteiten en voortgezet onderwijs.

Figuur 1 - Financiële bijdrage Stichting Weten 1997 - 2003 (in procenten)

Vergelijking 1997-2000 en 2001-2003: resultaten

Van vier aanvraagmomenten naar één

De overgang van vier in 1997 naar één aanvraagmoment in 2003 per regeling vergroot de overzichtelijkheid en maakt een adequate vergelijking van alle aanvragen beter mogelijk.

Traject geformaliseerd

Het interne traject was in de periode 1997-2000 informeel en beperkt gedocumenteerd. In de periode 2001-2003 is dit traject rond financiële dienstverlening geformaliseerd. De advisering aan het bestuur ligt niet meer bij Stichting Weten, maar bij een externe, onafhankelijke commissie.

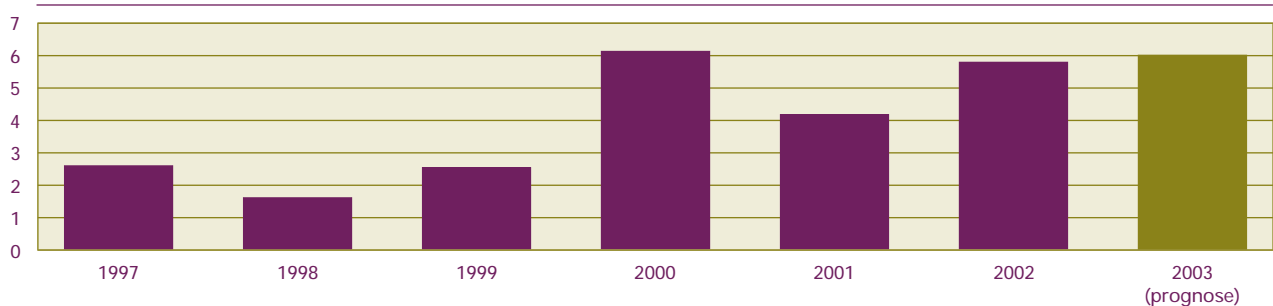
Meer samenwerking, minder kleinschalige projecten en meer bereik met minder geld

Met de eis om samen te werken en een deel van de projectkosten te dragen wil Stichting Weten de wetenschaps- en techniekcommunicatie in Nederland sturen richting grotere, meer gebundelde, professionelere initiatieven. De kwalitatieve en kwantitatieve eisen komen het bereik per geïnvesteerde euro ten goede.

Ontwikkeling van krachtige indicator

Stichting Weten is zich ervan bewust dat het bereik per euro (zie figuur 2) niet alle relevante aspecten meeweegt en ontwikkelt daarom een krachtiger indicator.

Figuur 2 - Aantal bezoekers per euro stimuleringsregelingen Jaarthema en Breed Publiek

Noot: tussen 1997 en 2000 heten deze stimuleringsregelingen nog Projectparticipaties.

Toekomst: keuzes maken

Gerichte doelstelling helpt bij benadering doelgroep

Iedere deelmarkt (zoals universiteiten, musea, media en bedrijven) binnen de wetenschap en techniek vraagt om zijn eigen benadering. Ze hebben allen hun specifieke achtergrond en belangen. Dat vraagt erom dat de stichting in iedere deelmarkt opereert vanuit een specifieke, nauwkeurig omschreven WTC-doelstelling.

Bereik en publiekswaardering zijn richtinggevend

De stimuleringsregelingen moeten uitgaan van twee indicatoren: bereik en publiekswaardering. Het bereik wordt al gemeten, de publiekswaardering nog niet. Alle partijen zullen de gegevens daarover ook openbaar moeten maken.

Heldere regels voor professionaliteit, creativiteit en vernieuwing

De transparante en efficiënte werkwijze rond de stimuleringsregelingen wordt verder ontwikkeld met behulp van heldere, inzichtelijke en praktisch toepasbare aanvraagcriteria. Bij stimuleringsregelingen met een open inschrijving is het uiteraard de bedoeling dat de beste projecten worden gehonoreerd. De 'beste projecten' zijn in dit geval te omschrijven als: 'meest professionele' en 'meest creatieve en vernieuwende'.

De kwaliteit van aanvraag en aanvrager is een belangrijk criterium. Verdere aanscherping van de aanvraagcriteria kan het veld zo veel mogelijk beperken tot (alleen) professionele partijen. De aanvrager moet bij voorkeur een toewijzingskans van meer dan vijftig procent krijgen.

Tegelijk is het van belang te vermijden dat aanvragers alleen op zeker spelen, door zonder geestdrift de letter van de criteria te volgen. 'De beste' betekent immers ook en zelfs vooral: 'meest creatieve en vernieuwende', ook al laten creativiteit, vernieuwing en het durven nemen van risico's zich moeilijk in regels vangen. Beginnend talent, sprankelende ideeën en durf moeten een kans krijgen om door te breken.

Tegelijkertijd stimuleren en adviseren

Het huidige takenpakket van Stichting Weten verenigt een stimuleringsfunctie met een adviesfunctie. Beide functies laten zich beleidsmatig prima verenigen, ze versterken elkaar zelfs. Maar in de praktijk blijkt dat minder te gelden. Als Stichting Weten een instelling enerzijds adviseert en anderzijds een stimuleringsaanvraag van diezelfde instelling afwijst, zou dat als problematisch kunnen worden ervaren. In de meningsvorming van de instelling voert de afwijzing op de stimuleringsaanvraag de boventoon – zelfs als de prioritering door een onafhankelijke adviescommissie is uitgevoerd. Dit is een gevolg van het dicht bij elkaar plaatsen van advies en stimulering. In de praktijk zal Stichting Weten zo duidelijk mogelijk haar missie en doel moeten benadrukken.

Intermezzo: Stichting Historie der Techniek: Een boekje open over techniek

Door de serie *Techniek in Nederland in de twintigste eeuw* (TIN-20) maakt het brede publiek kennis met de rol die techniek in Nederland in de twintigste eeuw speelde. De zevendelige serie laat de wisselwerking tussen techniek, maatschappij en wetenschap zien. Uitgever is Stichting Historie der Techniek. *Techniek in Nederland in de twintigste eeuw* volgt twee hoofdlijnen. De

eerste bestaat uit de beschrijving van de ontwikkelingen binnen veertien thema's, zoals Waterstaat, Kantoor en Informatietechnologie, Chemie en Transport.

De tweede hoofdlijn behandelt zes brede onderwerpen die de technisch-maatschappelijke ontwikkeling van Nederland in de twintigste eeuw karakteriseren. Het gaat om grootschalige systemen, technisch-maatschappelijke knooppunten, maatschappelijke inbedding, kennisintensiteit, beheersing en arbeidsproductiviteit.

Beeldmateriaal speelt een belangrijke rol in deze uitgave. In het kader van de serie is een uniek beeldarchief opgebouwd. Het totale TIN-20-project omvat dan ook veel meer dan de zeven boeken in de serie. De research voor de serie, uitgevoerd door tientallen onderzoekers aan negen universiteiten, zal resulteren in een groot aantal wetenschappelijke en populaire boeken en artikelen. Ook zal de kennis uit het project via nieuwe media beschikbaar komen voor het voortgezet en het universitair onderwijs. Bovendien lopen en liepen er lijnen van TIN-20 naar de informatiedatabank Kennislab en de succesvolle tentoonstelling 'Het technisch paradijs, 100 jaar elektriciteit in huis', die zomer 2000 in Teylers Museum in Haarlem te bewonderen was.

Summary

Period 1997-2000: guiding project participations

Realisation of policy goals

In 1997, Stichting Weten [the Science and Technology Foundation of the Netherlands] did not publicise the fact much that the Foundation grants project subsidies. Since 1998, the policy has been more focused and with that the granting of subsidies as well. In particular, projects aimed at realising the following policy aims are being accepted:

- The broadening and deepening of the scope of communication about science and technology;
- The reinforcement of the infrastructure for communication about science and technology;
- The increase of cohesion and cooperation in the field;
- The initiation and stimulation of innovations related to the communication about science and technology.

Period 2001-2003: from project contribution to stimulus

Professionalisation

Since 2001, Stichting Weten has used the contribution more as a means of control due to the more rigorous application criteria. The aim is to achieve professionalisation and a combining of the general communication activities of applicants.

Maximum clarity

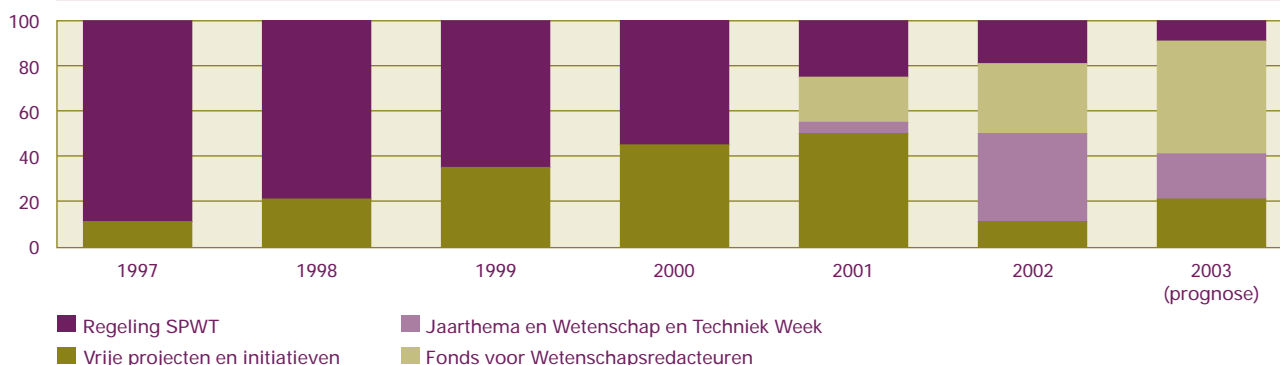
In 2002, the procedure was adjusted. The point of departure of the adaptation was the creation of maximum clarity concerning how now to define an 'incentive scheme'. This clarity is expressed in the format that started being used for all schemes. It entailed substantial attention being paid to application criteria, progress monitoring and subsequent feedback. The current incentive schemes (see figure 1) are:

- Wide Audience;
- Annual Theme;
- Fund for Scientific Editors;
- Subsidy scheme for General Information on Science and Technology (SPWT).

In 2003, the following incentive scheme was implemented on a one-off basis:

- Cooperation involving universities and secondary education institutions.

Figure 1 - Financial contribution by Stichting Weten 1997-2003 (in percentages)

Comparison 1997-2000 and 2001-2003: results

From four application moments to one

The transition from four application moments in 1997 to one per scheme in 2003 increases transparency and makes it easy to compare all the applications adequately.

Procedure formalised

In the period 1997-2000, the internal procedure was documented informally and in a limited fashion. In the period 2001-2003, this procedure relating to financial services was formalised. Advising the board is no longer the task of Stichting Weten, but of an external, independent committee.

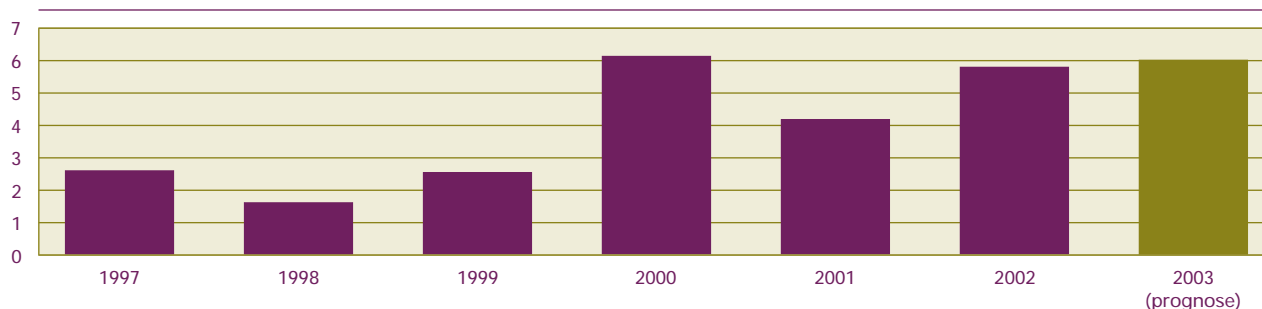
More cooperation, fewer small-scale projects and a greater scope for less money

By demanding cooperation and payment of part of the project costs, Stichting Weten wants to guide communication about science and technology in the Netherlands towards more extensive, joint and professional initiatives. The qualitative and quantitative requirements benefit the scope per euro invested.

Development of a powerful indicator

Stichting Weten is aware of the fact that the scope per euro (see figure 2) does not take all the relevant aspects into account and is therefore developing a powerful indicator.

Figure 2 - Number of visitors per euro for the Annual Theme and Wide Public incentive schemes

Note: between 1997 and 2000, these incentive schemes were still referred to as Project Participations

The future: making choices

Specific goal helps when approaching target group

Every sub-market (such as universities, museums, media and companies) within the science and technology sector demands a different approach. They all have their specific backgrounds and interests. The Foundation is therefore required to operate in each sub-market on the basis of a specific, carefully described goal relating to communication about science and technology.

Scope and public appreciation determine the course

The incentive schemes have to be based on two indicators: scope and public appreciation. The scope is already being measured, the public appreciation not yet. All the parties will also have to publicise the relevant data.

Clear rules for professionalism, creativity and innovation

The transparent and efficient method of working in relation to the incentive schemes is to be developed further using clear, transparent and practically applicable application criteria. In the case of incentive schemes with open application procedures the idea is, of course, for the best projects to be accepted. The 'best projects' can, in that case, be described as the 'most professional' and 'most creative and innovative'.

The quality of the application and applicant is an important criterion. Continued tightening of the application criteria can limit the field as much as possible to professional parties (alone). The applicant must preferably be given an allocation chance of more than fifty percent.

At the same time, it is important to avoid a situation in which applicants only play safe by complying rigidly – and without verve – with the criteria. After all, 'the best' also and primarily means 'the most creative and innovative', even if it is possible to express creativity, innovation and daring to take risks in the form of rules. Budding talent, scintillating ideas and daring must be given a chance to break through.

Stimulating and advising at the same time

Stichting Weten currently has the dual task of stimulating and advising. Both activities can easily be united from the policy point of view and even complement each other. However, this is not so much the case in practice. If Stichting Weten advises an institution on the one hand and, on the other hand, rejects an incentive application from the same institution, this could be regarded as problematic. In the institution's opinion, the rejection of the incentive application will dominate the relationship – even if an independent advisory committee has carried out the prioritisation. This is a consequence of the simultaneous execution of advisory and stimulation tasks. In practice, Stichting Weten will have to emphasise its mission and goal as clearly as possible.

Copyright Naturalis

Intermezzo: Naturalis in Leiden: De dodo, wat een pechvogel!

Van 7 juni tot 27 oktober 2002 hadden de bezoekers aan de galerie van Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis de gelegenheid om kennis te maken met twee nieuwe reconstructies van het uiterlijk van de loopvogel. Voor deze reconstructies vergeleken biologen onder andere botten en keken ze naar de leefwijze van enigszins verwante soorten. Maar was de dodo nu een magere, tanige bosvogel of een dikke Bourgondische scharrelaar? Zelfs na het bezoeken van de tentoonstelling 'De dodo was een pechvogel' zullen de naar schatting meer dan 70.000 bezoekers niet weten hoe deze onfortuinlijke vogel er werkelijk uitzag. De scheepsjournalen, tekeningen en schilderijen van VOC-medewerkers geven daarover geen absolute zekerheid. De mensen die grotendeels verantwoordelijk waren voor het verdwijnen van de dodo gaven het dier namelijk een bonte verscheidenheid aan gedaanten mee.

1. Periode 1997-2000

In 1997 startte Stichting Wetenschap en Techniek Nederland (nu: Stichting Weten) als landelijke instelling voor publiekscommunicatie over wetenschap en techniek. Naast onder andere advisering faciliteert de stichting vanaf het begin projecten die publiekscommunicatie over wetenschap en techniek als doel hebben.

1.1 Projectparticipaties

In 1997 startte Stichting Weten met het subsidiëren van projecten van derden. Het jaarverslag over dat jaar meldt: 'In 1997 is een eerste aanzet gegeven om de subsidieverlening van Stichting Weten meer in lijn te zetten met het beleid van de stichting. Hierbij golden de langetermijndoelen: vergroting en verbreding van het bereik, professionalisering en de bevordering van samenhang en samenwerking als leidraad.'

Het subsidiebeleid viel in twee delen uiteen: incidentele projectsubsidies ('projectparticipaties') en meerjarensubsidies (zie paragraaf 1.3). De insteek van de eerste categorie was het leveren van een financiële bijdrage aan projecten. De voorwaarden voor het toekennen van financiële ondersteuning aan projecten waren niet heel stringent. De eisen aan de verslaglegging en verantwoording na afloop van projecten waren in deze pioniersperiode nog niet zeer strikt.

1.2 Aanvraagprocedure en traject

Op vier momenten in het jaar konden aanvragen voor de projectparticipaties worden ingediend. De projectleiders van Stichting Weten onderhielden de contacten met aanvragende partijen. Samen met een collega toetste de projectleider de aanvraag, waarna in overleg met directie en een afgevaardigd bestuurslid toe- of afwijzing plaatsvond. De aanvrager vulde voornamelijk open vragen in die niet verbonden waren aan bepaalde criteria. Het ging met name om het beschrijven van de activiteit, het doel van de activiteit, de doelgroep, het bereik en het aandeel van andere partijen in de financiering.

In 1999/2000 werd de aanvraagprocedure aangescherpt. Vanaf dat moment doorlopen subsidie-aanvragen drie fasen:

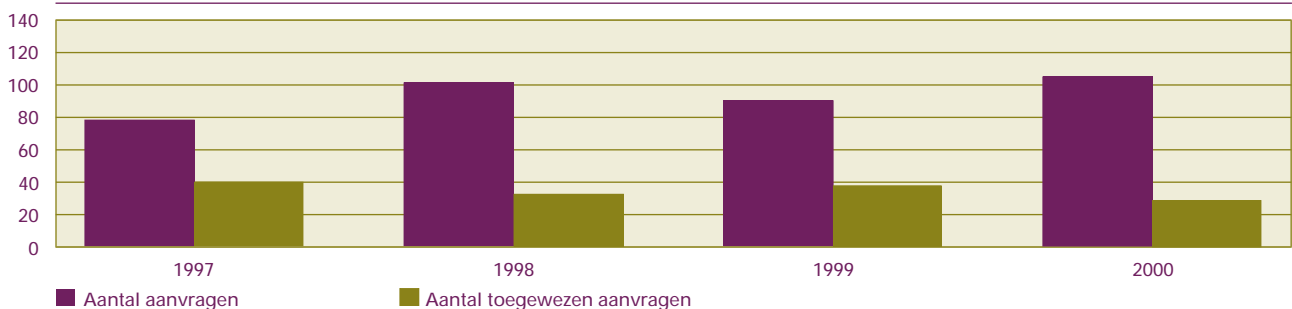
1. Toetsing van binnenkomende aanvragen aan de vereisten (werkplan en begroting voor het jaar van de aanvraag).
2. Voorbereiding van de beoordeling door het bestuur door de teamhoofden van de inhoudelijke afdelingen. Op grond van het studieverleden van de aanvrager bij de stichting (eerdere aanvragers krijgen de voorkeur), de organisatorische en vakmatige deskundigheid en het overstijgen van het lokaal belang van de aanvraag worden de aanvragen gerangschikt.
3. Beoordeling door het bestuur op basis van de rangschikking.

Richting geven aan de projectparticipaties

In 1997 werd nog weinig publiciteit gegeven aan het feit dat Stichting Weten projectsubsidies verleende. Wel werden van de 79 ingediende aanvragen er 40 gehonoreerd (zie figuur 3). Vanaf 1998 werd het beleid gericht én daarmee ook de subsidieverstrekking. Met name projecten gericht op verwezenlijking van de volgende beleidsdoelen werden gehonoreerd:

- Verbreding en verdieping van het bereik van WTC;
- Versterking van de WTC-infrastructuur;
- Vergroten van de samenhang en samenwerking in het veld;
- Initiëren en stimuleren van vernieuwingen in de WTC.

Figuur 3 - Aantal aanvragen Projectparticipaties

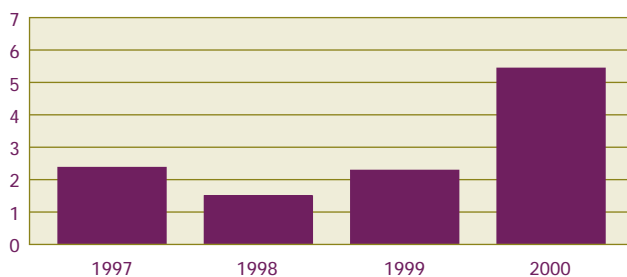
In 1999 wordt dit beleid doorgezet. Naast de SPWT (paragraaf 1.3) faciliteert Stichting Weten via de projectparticipaties. De aanvragen daarvoor moeten, naast de verwezenlijking van de beleidsdoelen ook bijdragen aan criteria zoals innovatie, WTC-effectiviteit en doelgroepbereik. Daarnaast nodigt de stichting organisaties uit om projectvoorstellen in te dienen die bijdragen aan de realisatie van de voor dat jaar vastgestelde programmalijnen:

- Versterking WTC-netwerk;
- Ondersteuning WTC-kennismanagement;
- Educatie op locatie;
- Onverwachte wetenschap;
- Kansen & risico's.

Resultaten

Een nulmeting, die de stand van zaken bij de aanvang van de ondersteuningsactiviteiten beschrijft, ontbreekt. Daardoor is het lastig het effect van de faciliteringsactiviteiten van Stichting Weten te relateren aan de beginsituatie. Voor het vaststellen van de meetbare resultaten van de financiële dienstverlening van Stichting Weten zijn het gereali-seerde publieksbereik én de financiële bijdrage belangrijke parameters. In figuur 4 is het aantal bereikte bezoekers per uitgegeven euro weergegeven.

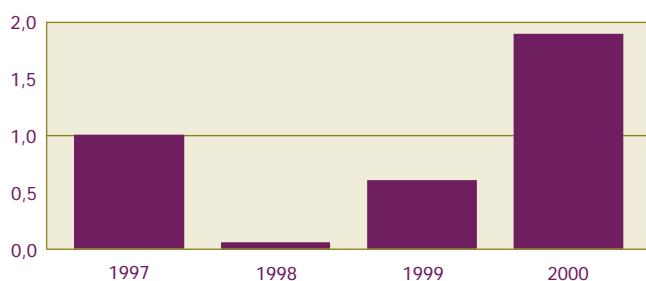
Figuur 4 - Aantal bezoekers per euro Projectparticipaties

Noot: de cijfers zijn indicatief.

In figuur 5 is het gerealiseerde bereik weergegeven in de periode 1997 - 2000. De figuren 4 en 5 geven een indicatie van de effectiviteit van de ingezette middelen voor publiekscommunicatie.

Figuur 5 - Gerealiseerd bereik Jaartheme en Breed Publiek (aantal bezoekers x miljoen)

1.3 Subsidieregeling Publieksvoorlichting over Wetenschap en Technologie (SPWT)

Deze regeling waarvan Stichting Weten in 1997 meteen de uitvoering ter hand nam, ook wel 'de Voorziening' genoemd, was door de minister van OCenW ingesteld om aan de exploitatiekosten bij te dragen van 'financieel weinig draagkrachtige, onafhankelijke organisaties, die directe publieksvoorlichting over wetenschap en technologie tot hoofdactiviteit hebben' (schrijven van het ministerie van OCenW van 18 januari 1999). Het indienen van een vierjarenplan met een sluitende raming, een jaarwerkplan (inclusief zogenoemd werkplan) en een sluitende begroting dient als basis voor een subsidie die maximaal 50% van de begroting van de organisatie dekt. De eisen aan de aanvraag zijn goed gespecificeerd.

Een groep van ongeveer tien organisaties maakt jaar na jaar gebruik van de regeling die lijkt op een exploitatiedekking. In 1999 besluit de minister dan ook de SPWT per 1 januari 2002 op te heffen, met een overgangsregeling voor 2002 en 2003. Eén van de criteria in de overgangsregeling is dat de aanvrager in de voorgaande jaren subsidie moet hebben ontvangen in het kader van de 'Voorziening'.

Intermezzo: Stichting Kinderkunsthal Villa Zebra: Het nut van onnutige uitvindingen

In oktober 2002 organiseerde Villa Zebra, een kunst- en cultuurcentrum voor kinderen van zes tot zestien, een tentoonstelling en workshops in het Museumpark in Rotterdam. Het thema: 'Onnutige Uitvindingen'.

Onnutige uitvindingen zijn praktische oplossingen voor kleine problemen in het dagelijks leven. Zoals: een pompje dat tijdens het lopen lucht onder de voetzolen blaast, voorkomt warme voeten. Of: een beugel op je hoofd met een camera eraan maakt het mogelijk foto's te maken terwijl je je handen vrijhoudt. Onnutige uitvindingen zijn uitvoerbaar, toepasbaar, om te lachen, en kunnen uiteindelijk tot uitvindingen leiden die wel degelijk nuttig zijn.

In tentoonstellingszaal het Hazenpad waren ontwerpen en prototypes van dergelijke onnutige uitvindingen te zien. Ze waren zowel van de hand van uitvinders als van kunstenaars.

Cursussen en workshops van Villa Zebra vonden plaats in het Medialab, de Verfwerf, het Schrijflab en de Kookstrook. Het benoemen van de meest nijpende dagelijkse problemen was één van de opgaven tijdens de workshops. Verder lag de nadruk op de techniek, bijvoorbeeld op het maken van een goede werktekening. De activiteiten vonden plaats volgens de principes van het ontdekkend leren: het kind neemt deel aan activiteiten en wordt daarbij gestimuleerd tot het ontdekken van vindingrijke technische oplossingen voor klein dagelijks ongemak.

2. Periode 2001-2003

In 2000 kiest Stichting Weten een andere koers naar aanleiding van het rapport van de Commissie Galjaard (1999), het Wetenschap en Techniek Communicatie (WTC) advies van de Adviesraad voor het Wetenschaps- en Technologiebeleid (1999) en de Regeringsnota Wetenschaps- en Technologiecommunicatie 'Boeiend, Betrouwbaar en Belangrijk (BBB)' (2000). Het accent verschoof al eerder van een uitvoerende instantie naar een regisserende en faciliterende instantie.

2.1 Overgangsfase: projectbijdragen

Op 5 januari 2001 stemt de Tweede Kamer in met het Meerjarenplan 2001-2004 van Stichting Weten, dat onder andere een uitwerking is van de beleidslijnen uit de BBB-nota die de ministers van OCenW, EZ en LNV gezamenlijk hadden voorgelegd. De instemming van de Kamer verleent het voorgenomen beleid van Stichting Weten een breed politiek draagvlak.

Vanaf 2000 treedt Stichting Weten meer en meer regisserend op in een makel- en schakelfunctie. Aanvragers moeten nu, naast aan de eerdere vereisten, ook aan bepaalde criteria voldoen om daadwerkelijk voor ondersteuning in aanmerking te komen. Daarnaast wordt van de projectorganisaties die een bijdrage ontvangen een verdergaande verantwoording achteraf geëist. Stichting Weten probeert de bijdrage via de aanvraagcriteria als stuurmiddel te gebruiken. Professionalisering en bundeling van de publiekscommunicatie-activiteiten van aanvragers zijn daarbij de doelen.

In de geest van de algemene koersverandering veranderen de 'projectparticipaties' in 'projectbijdragen'. Er wordt een afdeling Financiële Dienstverlening (FD) in het leven geroepen die zich concentreert op professionalisering van de procedures rond de projectbijdragen en de begeleiding van het traject.

De aanvragen in 2001 worden beoordeeld door de hoofden van de inhoudelijke afdelingen en de directie. Gezamenlijk stellen zij een lijst met adviezen voor toe- of afwijzing op. De afdeling FD bespreekt deze adviezen met een bestuurslid, om vervolgens de lijst ter beoordeling aan het bestuur voor te leggen.

2.2 Stimuleringsregelingen

In 2002 vindt een bijstelling van de procedures plaats. Uitgangspunt van de aanpassing is het creëren van maximale eenduidigheid voor wat nu 'stimuleringsregeling' gaat heten. Deze eenduidigheid komt tot uiting in het format dat voor alle regelingen gaat gelden. Hierin is grote aandacht voor aanvraagcriteria, voortgangsbewaking, bereik (zie figuren 6, 7, 8, 9, 10 en 11) en terugkoppeling achteraf. Daarnaast gelden per regeling specifieke criteria.

De huidige stimuleringsregelingen zijn:

- Breed Publiek;
- Jaarthema;
- Fonds voor Wetenschapsredacteuren;
- SPWT.

In 2003 is éénmalig de volgende stimuleringsregeling uitgezet:

- Samenwerking universiteiten en voortgezet onderwijs.

Breed Publiek

De doelstelling van de stimuleringsregeling Breed Publiek is, zoals de naam al aangeeft, het brede publiek te informeren over actuele ontwikkelingen in wetenschap en techniek. De ambitie daarbij is een publiek uit meerdere segmenten van de maatschappij aan te spreken en daadwerkelijk te interesseren. Een extra eis is de bovenregionale uitstraling die een project moet hebben; het bereik moet zich over minimaal twee provincies uitstrekken. Het budget van de regeling verandert jaarlijks.

Jaarthema

De doelstelling van de stimuleringsregeling Jaarthema is het brede publiek te informeren over actuele ontwikkelingen in wetenschap en techniek op een terrein dat van jaar tot jaar varieert. Het Platform Jaarthema kiest elk jaar een thema dat aansluit op belangstelling en vragen die leven in de samenleving. In 2001 was het thema 'Voedsel', in 2002 'Veiligheid' en in 2003 'Kwaliteit van Leven'. Het thema is tevens het thema van de WetenWeek. Het budget van de regeling verandert jaarlijks. De regeling loopt van 2001 tot en met 2004.

Fonds voor Wetenschapsredacteurs

Het Fonds voor Wetenschapsredacteurs heeft sinds de start als pilot in 2001 'een duidelijke kwantitatieve en kwalitatieve verbetering in de voor het brede publiek op tv en radio gerealiseerde aandacht voor wetenschap en techniek' tot doel (*Meerjarenplan 2001-2004*). Het fonds wil zowel volwassenen als kinderen bereiken via landelijke en regionale massamedia. Het fonds financiert het salaris van een wetenschapsredacteur met als doel de omroepen het belang daarvan te laten inzien zodat ze op termijn zelf een dergelijke redacteur aanstellen. Het budget van de regeling bleef in 2001, 2002 en 2003 gelijk. De regeling loopt van 2001 tot en met 2004.

SPWT

De SPWT is per 1 januari 2002 opgeheven, met een overgangsregeling voor 2002 en 2003. Als één van de criteria geldt hier dat de organisatie in de voorafgaande jaren subsidie moet hebben ontvangen in het kader van de 'Voorziening'. De zogeheten 'Voorziening' was door de minister ingesteld om een bijdrage aan de exploitatiekosten te verlenen van 'financieel weinig draagkrachtige, onafhankelijke organisaties, die directe publieksvoorlichting over wetenschap en technologie tot hoofdactiviteit hebben', aldus een schrijven van het Ministerie van OCenW van 18 januari 1999. Het budget van de regeling verandert jaarlijks. De looptijd van deze regeling is van 2001 tot en met 2003.

Samenwerking Universiteiten en Voortgezet Onderwijs

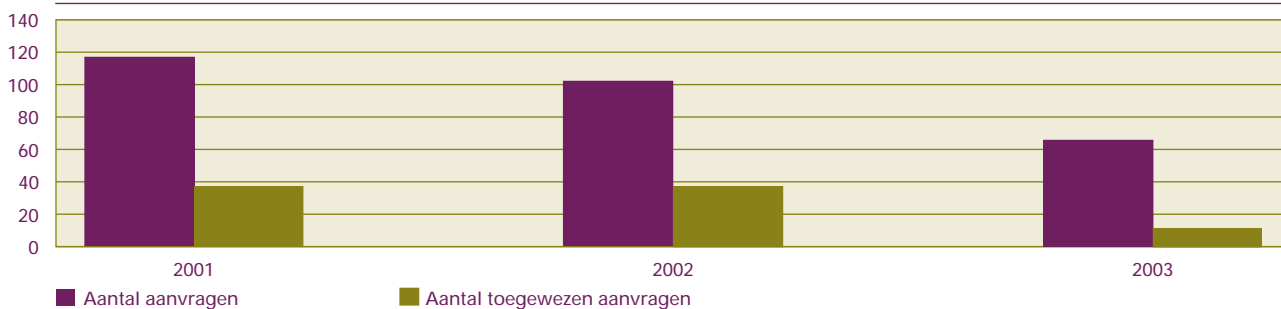
Het afnemend aantal jongeren dat kiest voor een baan in wetenschap of techniek baart de Nederlandse overheid zorgen. Die zorg vormde de aanleiding voor het proefproject Adoptierelaties voor de periode 2001-2004. De bedoelde adopties zijn duurzame samenwerkingsrelaties tussen kennisinstellingen en scholen voor vwo. Door leerlingen in contact te brengen met wetenschappers moet een beter beeld ontstaan van het werk in de wetenschap. Het betreft een éénmalige regeling voor 2003.

2.3 Aanvraagprocedure en traject

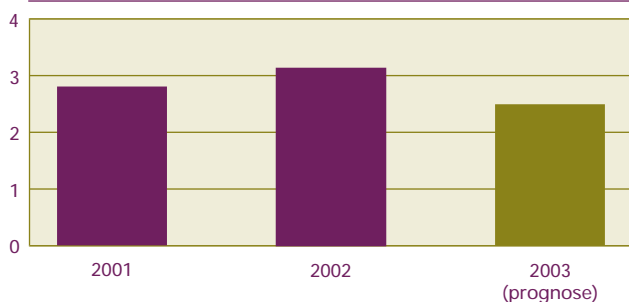
In 2001 is het aantal aanvraagmomenten teruggebracht van vier naar twee per kalenderjaar. Vanaf 2002 beperkt elke regeling zich tot één aanvraagronde per kalenderjaar. Dit vergroot de duidelijkheid voor het veld en de efficiëntie bij de behandeling van aanvragen. De criteria staan in de Handleiding Aanvraag Projectparticipaties 2001 en sinds 2002 ook in de brochures van de verschillende stimuleringsregelingen. De aanvraag moet:

- Betrekking hebben op WTC;
- Rekening houden met verschillende aspecten van het wetenschappelijke proces;
- Informatieverstrekking tot doel hebben (wanneer, aan wie en hoe?);
- Aanwezigheid van organisatorische en technische deskundigheid en capaciteit aantonen om het project goed uit te voeren;
- Sluitende financiering hebben;
- Raakvlakken hebben met de beleidsdoelstellingen en prioriteiten van Stichting Weten.

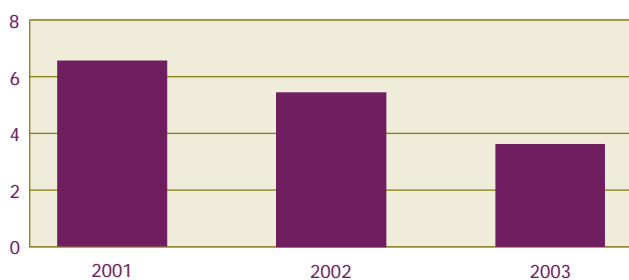
Figuur 6 - Aantal aanvragen Jaarthema en Breed Publiek

Figuur 7 - Gerealiseerd bereik Jaarthema en Breed Publiek (aantal bezoekers x miljoen)

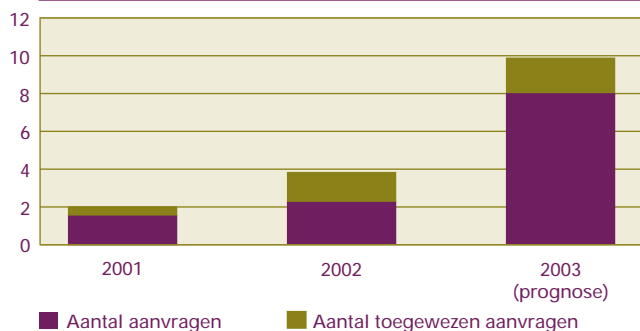

Figuur 8 - Totaal toegewezen bijdrage Jaarthema en Breed Publiek (x 3 100.000)

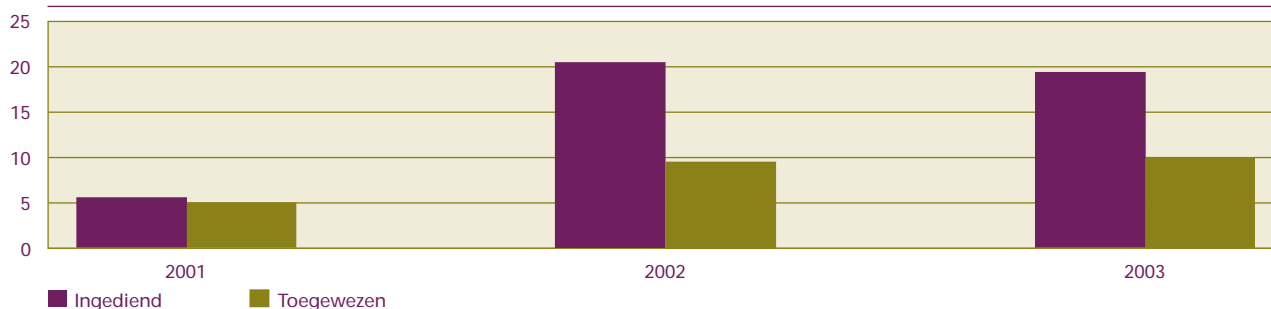
Een nieuw financieringsmodel wordt ingesteld. In tegenstelling tot de SPWT als exponent uit de 'oude periode' financieren de projectbijdragen nadrukkelijk geen exploitatiekosten, maar alleen projectkosten tot een maximum van 50% van de totale kosten (situatie 2001). Bij het Fonds voor Wetenschapsredacteurs zijn dat uitsluitend de brutoloonkosten voor de redacteur.

Figuur 9 - Bereik Fonds voor Wetenschapsredacteurs 2001 - 2003 (personen x 1 miljoen)

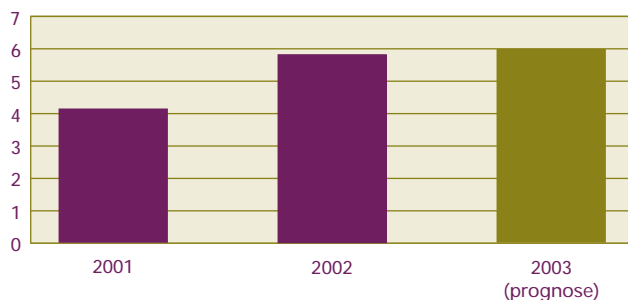
Noot: De stijging in 2003 wordt mede veroorzaakt door toekenning aan het NOS-journaal.

Figuur 10 - Aantal aanvragen Fonds voor Wetenschapsredacteurs 2000 - 2004

In 2002 worden in de stimuleringsregelingen eveneens juridische zaken en de administratieve afhandeling procedureel vastgelegd. De criteria worden verder aangescherpt. Voor alle stimuleringsregelingen behalve het Fonds voor Wetenschapsredacteurs bedraagt de bijdrage nu maximaal 33% van de projectkosten. De aanvrager van een bijdrage in het kader van deze regelingen moet samenwerken met één of meerdere partijen. Daarbij dient één van de partijen een kennisinstelling, onderzoekinstelling of bedrijf te zijn. Bovendien weegt Stichting Weten de verhouding tussen de kosten van het project en het beoogde bereik zorgvuldig. De schatting van de bezoekersaantallen moet onderbouwd zijn; in de verantwoording achteraf worden de werkelijk gerealiseerde bezoekersaantallen weergegeven. Voor het Fonds voor Wetenschapsredacteurs geldt nog altijd dat uitsluitend de brutoloonkosten voor de redacteur worden gefinancierd.

Figuur 11 - Aantal bezoekers per euro Jaarthema en Breed Publiek

Traject

Alle processtappen in het verlenings- en verantwoordingstraject zijn vastgelegd. Van verzoek om informatie, indiening van de aanvraag, beoordeling en beheer van verleende aanvragen tot archivering van de relevante documenten, inclusief de eindverantwoording. Bij dat laatste spelen output-gegevens zoals werkelijk gerealiseerde bezoekersaantallen een prominente rol.

Vanaf 2002 rangschikt een adviescommissie van externe deskundigen alle aanvragen en adviseert het bestuur over de honorering van de aanvragen. De adviescommissie bestaat uit de volgende leden:

- Dr. R.R. Knoop, Gordion Cultureel Advies,
- Ir. W.M.B. van Gool, Impact advies,
- Ir. H.P.C.A. Vermeer, Senter, programma Technologie en Samenleving,
- Ing. P. Westerhoud, Onafhankelijke Management Associatie, kantoor Cum Suis.

De afdeling Financiële Dienstverlening adviseert organisaties, begeleidt het (voor-)traject, levert de secretaris voor de adviescommissie en coördineert de uitvoering en de administratieve afhandeling van de verschillende regelingen.

Voortaan krijgen organisaties waarvan een projectvoorstel een beschikking met verlening heeft ontvangen meteen de helft van het verleende bedrag uitgekeerd. De andere helft van het verleende bedrag wordt na afloop van het project uitgekeerd. Dat gebeurt pas nadat aan de hand van de eindrapportage van het project is vastgesteld dat het project naar behoren is uitgevoerd, dat de bezoekersaantallen acceptabel waren en dat de financiële afwikkeling naar behoren was. Indien één van de bovengenoemde punten onvoldoende is dan wordt minder dan het vooraf vastgestelde bedrag uitgekeerd.

Tijdens het traject maakt Stichting Weten gebruik van het specifieke computerprogramma Kristal dat een eenduidige en efficiënte verwerking van de gegevens ondersteunt.

Intermezzo: Drents Museum Assen: Scientific Laboratory ontfutselt veenlijk zijn geheimen

De tentoonstelling *The Mysterious Bog People* die op 8 mei 2002 in Hannover opende, is het resultaat van een internationaal samenwerkingsproject van het Drents Museum in Assen, het Niedersächsisches Landesmuseum in Hannover, het Canadian Museum of Civilisation in Hull, Canada en het Glenbow Museum in Calgary, Canada. De tentoonstelling brengt voor het eerst 450

van de belangrijkste veenvondsten uit Nederland, Duitsland en Denemarken bijeen.

Het Scientific Laboratory vormt een belangrijk onderdeel van de tentoonstelling, die als doel heeft bij te dragen aan het toegankelijk maken van het Nederlands archeologisch erfgoed. Het lab verklaart de bezoekers hoe wetenschappers gebruik maken van wetenschappelijke apparatuur zoals CT-scanners om hun omvangrijke kennis van het leven van de veenbewoners uit te bouwen. Archeologen werken samen met vele andere wetenschappelijke disciplines om het verleden te ontrafelen. Het lab behandelt forensisch onderzoek aan veenlijken, gezichtsreconstructies, dateringsmethoden, kledinganalyses en geologische ontwikkelingen in de Noordwest-Europese venen en belicht hoe het kan dat veen organische objecten conserveert. Het wetenschappelijk laboratorium toont verder de inbreng van historische teksten en laat het publiek interactief 'spelen' met informatie.

Het aantal bezoekers in Hannover en hun verblijftijd overtrof de stoutste verwachtingen van de organisatoren. Dat scheidt verwachtingen voor de komst van de reizende tentoonstelling naar Canada en Nederland.

3. Vergelijking 1997-2000 en 2001-2003

3.1 Procedure en criteria

Strengere criteria en eisen leiden tot helderheid in meerdere regelingen

Er is tussen 1997 en 2003 in fasen gewerkt aan helderheid rond de stimulering van projecten, aan strenge, professionele aanvraagcriteria vooraf en aan goede verantwoording van de inzet van middelen achteraf.

De periode 1997-2000 kende weinig formele criteria voor toekenning, wat de projectleider de ruimte liet om invloed uit te oefenen op het al of niet toekennen van middelen. De huidige procedure ondervangt dit risico. De eerdere werkwijze droeg de schijn van subjectiviteit in zich en liet onvoldoende mogelijkheid om hard te maken dat de verlening objectief verliep.

In deze periode vraagt Stichting Weten informatie over het voorgenomen project via algemene, open vragen. In 2001 werden in de Handleiding Aanvraag Projectparticipaties aanbevelingen en criteria opgenomen. In 2002 zijn de eisen, criteria en verantwoording helderder en scherper verwoord in verschillende stimuleringsregelingen, waarin ook juridische zaken en de administratieve afhandeling zijn vastgelegd.

Van vier aanvraagmomenten naar één

De overgang van vier naar – uiteindelijk – één aanvraagmoment per regeling vergroot de overzichtelijkheid en maakt een adequate vergelijking van alle aanvragen beter mogelijk.

Traject geformaliseerd

Het interne traject was in de periode 1997-2000 informeel en beperkt gedocumenteerd. In de periode 2001-2003 is dit traject rond financiële dienstverlening geformaliseerd. Tevens ligt de advisering aan het bestuur niet meer bij Stichting Weten, maar bij een externe, onafhankelijke commissie.

Aandacht voor de verantwoording achteraf en een kwantitatieve evaluatie per project maken de output van projecten, regelingen en de afdeling Financiële Dienstverlening als geheel duidelijk zichtbaar. Hiermee beschikt Stichting Weten over waardevolle sturingsinformatie voor het beleid.

Projectgestuurde opzet regelingen werpt vruchten af

De projectgestuurde opzet maakt een eind aan het financieren van exploitatiekosten (zoals bij de regeling SPWT) (zie figuur 12). Door de eis dat de aanvrager en diens partner tweederde van de kosten gezamenlijk dragen, leiden de aanvraagcriteria tot een kwalitatieve voorselectie van de aanvragen. De eis om samen te werken met partners stuurt de wetenschaps- en techniekcommunicatie in Nederland richting grotere, meer gebundelde, professionelere initiatieven. De kwalitatieve en kwantitatieve eisen komen het bereik per geïnvesteerde euro ten goede.

3.2 Resultaten

Meer bereik met minder geld

Tussen 1997 en 2003 is door de strengere eisen en criteria het bereik toegenomen. Weliswaar is de toegewezen bijdrage per jaar toegenomen, maar het bereik per euro laat zien dat de verhouding positief uitvalt (figuur 4 en 11).

Meer samenwerking, minder kleinschalige projecten

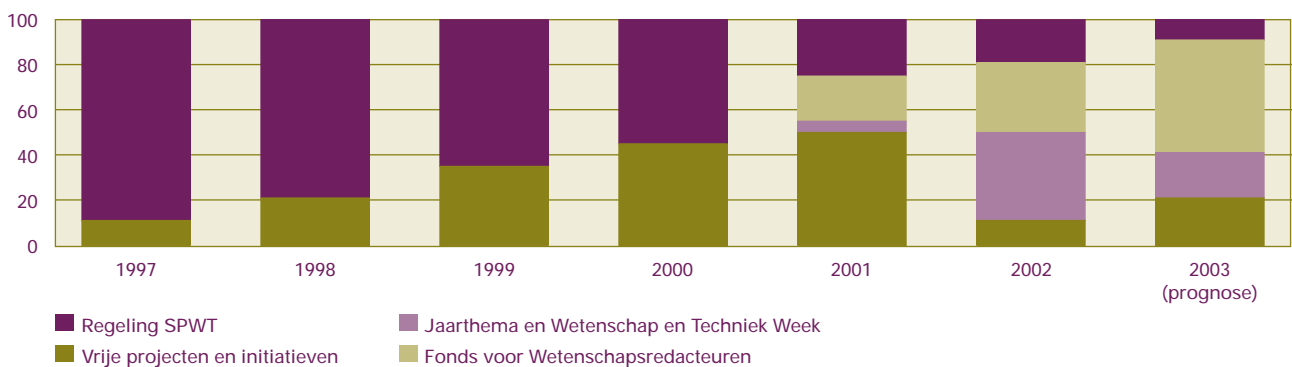
In 1997 omvatten de gestimuleerde initiatieven zomerkampen, congressen, workshops en zelfs een enkele reisbeurs,

terwijl ook toen al het bereiken van een breed publiek een belangrijk uitgangspunt was. 15 van de 27 projecten trokken minder dan duizend bezoekers. In 2002 gold dat voor slechts 3 van de 23 door rapportage afgeronde projecten en in 2001 trok zelfs geen enkel project minder dan duizend bezoekers. Deze cijfers tonen aan dat er sprake is van professionalisering, samenwerking en dat daadwerkelijk een breed publiek wordt bereikt.

Ontwikkeling van krachtige indicator

De tot nu toe gehanteerde wijze van het meten van efficiëntie in het bereik levert onvoldoende op om heldere conclusies aan te verbinden. Het bereik per euro geeft alleen de bijdrage van Stichting Weten per bereikt persoon weer. Stichting Weten is zich ervan bewust dat deze waarde niet alle relevante aspecten meeweegt en ontwikkelt een krachtiger indicator. Verder heeft Stichting Weten plannen om de aanvragers te verzoeken (een representatieve vertegenwoordiging van) hun bezoekers een waarderingscijfer te laten geven.

Figuur 12 - Financiële bijdrage Stichting Weten 1997 - 2003 (in procenten)

Intermezzo: Het Klokhuis

Kinderen zijn enorm nieuwsgierig naar het hoe en waarom van alles wat ze om zich heen zien. En waar komt alles eigenlijk vandaan? Het Klokhuis wil dat als informatief programma van de NPS-Televisie voor kinderen tussen negen en dertien jaar duidelijk maken. Het programma streeft ernaar kinderen zo breed mogelijk te informeren over de samenleving waarin ze opgroeien. In elke aflevering staat steeds één – technisch of cultureel – thema centraal. De vorm van het programma is verrassend en

afwisselend. Dit sluit natuurlijk prima aan bij de manier waarop kinderen hun omgeving waarnemen en daar vragen over stellen. Niet volledigheid, maar duidelijkheid en begrijpelijkheid staan voorop bij de reportage. Drama-elementen zijn door het programma heen verweven. Die elementen volgen het onderwerp op de golven van de fantasie – soms tot in het absurde.

Het programma bereikt dagelijks ruim 500.000 kijkers. Wekelijks ziet zeventig procent van de doelgroep het programma één of meerdere keren. Het programma is daarmee al jaren het best bekeken programma van de Nederlandse jeugdtelevisie. Bovendien is het door de jaren heen overladen met prijzen. Stichting Weten betaalt het salaris van de wetenschapsredacteur die aan het programma is verbonden.

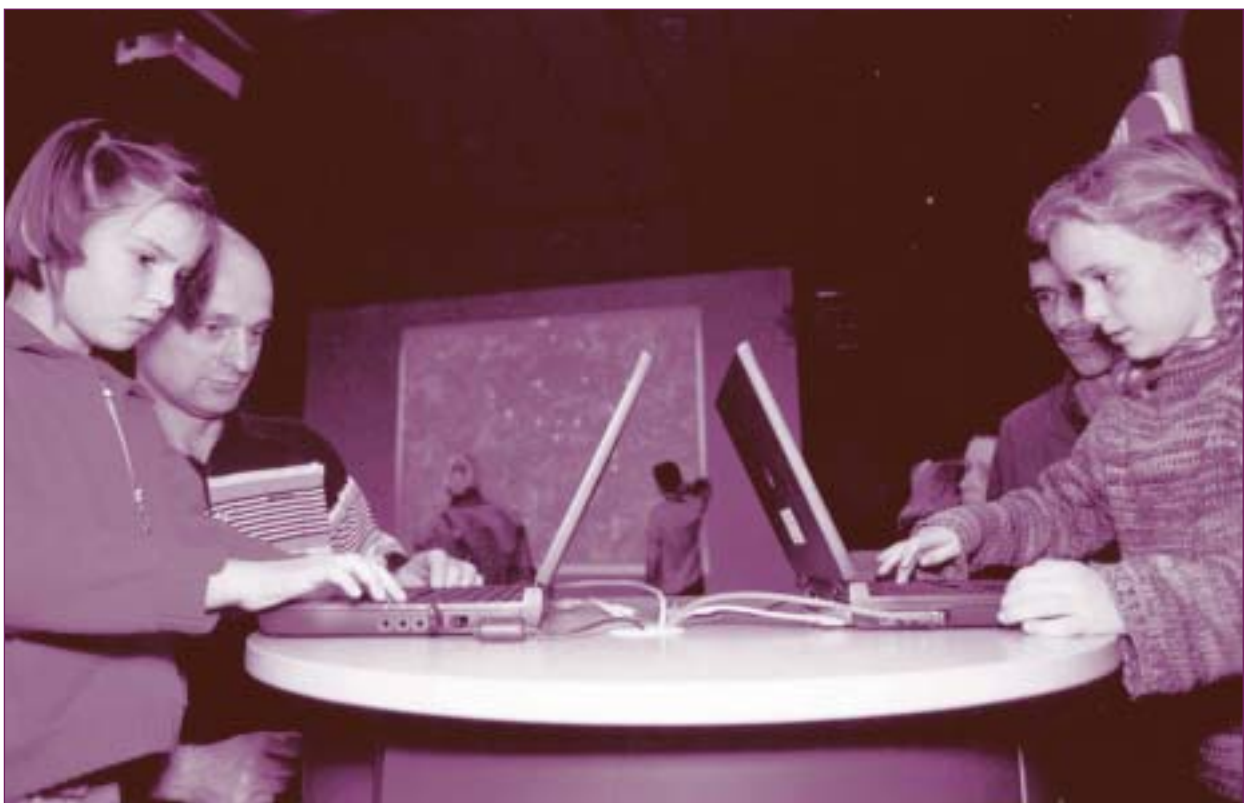
Intermezzo: Nationale Wedstrijd voor Jonge Onderzoekers: Competitief aan de slag met wetenschap en techniek

Stichting De Jonge Onderzoekers Nederland wil bij jongeren van twaalf tot twintig jaar de belangstelling voor wetenschap en techniek stimuleren. Hoe? Door jongeren zelf met wetenschap en techniek aan de slag te laten gaan en door hen daarbij in contact te brengen met leeftijdgenoten. Met dat doel organiseert de stichting een landelijke, driedaagse wedstrijd. Naast competitie zijn educatie en sociale aspecten daarbij ook van belang.

De wedstrijd selecteert de Nederlandse afvaardiging voor een aantal internationale activiteiten. De deelnemers nemen de uitdaging aan om zelf een vinding te doen of een onderzoek uit te voeren. Tijdens de wedstrijd presenteren ze het resultaat aan de jury, het publiek en de media. De organisatie van het evenement is in handen van studenten met een interesse voor wetenschap en techniek.

De Stichting De Jonge Onderzoekers Nederland richt haar doelstellingen niet uitsluitend op de deelnemers aan de wedstrijd. Een tweede doelstelling is nadrukkelijk om de organiserende studenten kennis en ervaring te laten opdoen met het organiseren van een activiteit met een maatschappelijk relevant doel.

Het bereik van het evenement omvat verschillende categorieën. Het aantal bezoekers in NEMO bedroeg zo'n 300, maar aan de voorronden deden 450 kandidaten mee, terwijl het aantal participanten op scholen op ongeveer 3.000 wordt geschat. Het bereik van de vele krantenartikelen en de radio- en televisieverslaggeving ligt op een aanzienlijke veelvoud van die aantallen.

4. Toekomst

4.1 Stimulering als uitgangspositie

Stichting Weten vergroot de efficiëntie en de duidelijkheid rond de regelingen. Het behandelingstraject van aanvragen is verbeterd en versneld en er zijn heldere criteria. Bovendien zijn de eindrapportage en het verzamelen van kengetallen van uitgevoerde projecten verder ontwikkeld.

4.2 Toekomst stimulering: interne keuzes

De efficiëntieverbetering verschaft het uitgangspunt voor een nieuwe stap: het maken van keuzes die bijdragen tot professionalisering van het veld van WTC. Hiervoor wil Stichting Weten zich inzetten, evenals voor het bouwen aan de brug tussen kennisaanbod en kennisvraag. De stimuleringsregelingen faciliteren de professionalisering van de WTC. Een taak waarvoor men zich daarbij gesteld ziet, is krachtenbundeling in het versnipperde WTC-aanbod. Stichting Weten wil aanbod aan vraag verbinden en daarbij alliantievorming en knooppunten creëren. De criteria die in het najaar van 2002 zijn ingevoerd, gaan uit van éénderde financiering door Stichting Weten en tweederde door de aanvrager en partners. Publieke en publiek-private samenwerkingsverbanden vormen dan ook bij twee van de drie reguliere regelingen een voorwaarde voor het ontvangen van een projectbijdrage.

Gerichte doelstellingen helpt bij benadering van doelgroep

Stichting Weten scherpt het doel aan van de stimuleringsregelingen, die als smeermiddel voor de WTC in Nederland moeten dienen. De huidige doelstelling – die neerkomt op 'het bevorderen van wetenschap- en techniekcommunicatie' – is daarvoor te breed. Als gevolg is de deur in de praktijk te ver open blijven staan voor WTC-initiatieven die aan de basis zijn ontstaan en daarvan nog het karakter dragen. Deze initiatieven wil Stichting Weten coachen in hun professionaliseringslag. Dit vraagt om een aangescherpte strategie en om heldere criteria die de onafhankelijke adviescommissie stimuleringsregelingen houvast geven om een gefundeerde selectie uit de aanvragen te maken.

Iedere deelmarkt (zoals universiteiten, musea, media en bedrijven) binnen de wetenschap en techniek vraagt om zijn eigen benadering. Ze hebben allen hun specifieke achtergrond en belangen. Dat vraagt erom dat de stichting in iedere deelmarkt gaat opereren vanuit een specifieke, nauwkeurig omschreven WTC-doelstelling.

Bereik en publiekswaardering zijn richtinggevend

De stimuleringsregelingen moeten in het vervolg uitgaan van twee indicatoren: bereik en publiekswaardering. Bereik wordt al gemeten – overigens op weinig plaatsen binnen het WTC-veld – publiekswaardering nog niet. Naast het meten van bereik en publiekswaardering zullen alle partijen de gegevens daarover ook openbaar moeten maken. Streven om alle projecten zo eerlijk mogelijk over de kaart van Nederland te verdelen lijkt niet logisch. De bevolkingsdichtheid van regio's moet meewegen aangezien die grote gevolgen heeft voor de bereikbaarheid en dus ook het bereik van een project.

Heldere regels voor professionaliteit, creativiteit en vernieuwing

De transparante, efficiënte werkwijze rond de stimuleringsregelingen wordt verder ontwikkeld. Een nieuwe visie en strategie gaan voorzien in daarbij horende aanvraagcriteria. De adviescommissie stimuleringsregelingen krijgt als leidraad om een prioritering van aanvragen te maken met heldere, inzichtelijke en praktisch toepasbare regels.

Bij stimuleringsregelingen met een open inschrijving is het uiteraard de bedoeling dat de beste projecten worden gehonoreerd. De 'beste projecten' zijn in dit geval te omschrijven in twee termen: 'meest professionele' en 'meest creatieve en vernieuwende'.

De kwaliteit van aanvraag en aanvrager is een belangrijk criterium. In de praktijk zal die professionaliteit vaak in de grotere organisaties aanwezig zijn. Verdere aanscherping van de criteria voor aanvragers kan het veld zo veel mogelijk

beperken tot (alleen) professionele partijen. De aanvrager moet bij voorkeur een toewijzingskans van boven de vijftig procent krijgen.

Tegelijk is het van belang te vermijden dat aanvragers alleen op zeker spelen, door zonder geestdrift de letter van de criteria te volgen. 'De beste' betekent immers ook en zelfs vooral: 'meest creatieve en vernieuwende', ook al laten creativiteit, vernieuwing en het durven nemen van risico's zich moeilijk in regels vangen. Beginnend talent, sprankelende ideeën en durf moeten een kans krijgen om door te breken. Het experiment krijgt inhoudelijk een plaats en functie, en kan tevens de gevestigde organisaties scherp houden.

4.3 Toekomst stimulering: externe randvoorwaarden

Met een aangescherpte strategie, gericht op het bereik per euro en publiekswaardering, en een op deelmarkten toegespitste benadering maakt Stichting Weten duidelijke keuzes. Maar de stichting kan niet alle keuzes die voor haar functioneren van belang zijn zelf maken. De constatering dat de huidige taakstelling te breed is, komt tot uiting als het gaat om bijdragen aan grote en kleine projecten. De bijdrage van Stichting Weten bedraagt – gezien het totale subsidiebudget – maximaal 50.000 euro per projectaanvraag. Een gegeven dat bij menig instantie niet bekend is. Aan mega-exposities of manifestaties, met een enorm bereik en een geweldige uitstraling, kan de stichting een relatief kleine bijdrage leveren.

Bij steun aan kleinschalige instellingen en wensen is veel meer sprake van een onmisbare bijdrage. Maar in termen van bereik en uitstraling zal dat niet altijd tot het hoogste rendement leiden. Het is óók de taak van Stichting Weten om zo veel mogelijk mensen te bereiken met haar beperkte budget. Deze doelstelling is echter niet realistisch met het oog op de beschikbare middelen.

Grote en kleine projecten hebben beide nut, maar een zeer verschillend oogmerk en reikwijdte. Velen gaan er ook vanuit dat Stichting Weten er voor de grotere evenementen is. De omvang van de financiële dienstverlening beschikbaar gesteld door de donoren beperkt de stichting echter in haar mogelijkheden.

Tegelijkertijd stimuleren en adviseren

Het huidige takenpakket van Stichting Weten verenigt een stimuleringsfunctie met een adviesfunctie. Beide functies laten zich beleidsmatig prima verenigen, ze versterken elkaar zelfs. Maar in de praktijk blijkt dat minder te gelden. Als Stichting Weten een instelling enerzijds adviseert en anderzijds een stimuleringsaanvraag van diezelfde instelling afwijst, zou dat als problematisch kunnen worden ervaren. In de meningsvorming van de instelling voert de afwijzing op de stimuleringsaanvraag de boventoon – zelfs als de prioritering door een onafhankelijke adviescommissie is uitgevoerd. Dit is een gevolg van het dicht bij elkaar plaatsen van advies en stimulering. In de praktijk zal Stichting Weten zo duidelijk mogelijk haar missie en doel moeten benadrukken.

BIJLAGE 1

Verleende subsidies/stimuleringen per jaar

2003

Jaartheme

Drents Archief

Naturalis

NEMO

SME MilieuAdviseurs

Assen

Leiden

Amsterdam

Utrecht

Breed Publiek

Erasmus Medisch Centrum

Jan de Jong Producties

Museum Stoomtram Hoorn-Medemblik

Stichting Beeldenpark Vijversberg

Stichting De kleine Aarde

Technocentrum Twente

Universiteitsmuseum Utrecht

Rotterdam

Veghel

Hoorn

Leeuwarden

Boxtel

Losser

Utrecht

SPWT

Landelijk Steunpunt Technika 10

Stichting De Jonge Onderzoekers Nederland

Stichting Ontdekhoek Nederland

Stichting Ontdekplek

Technisch Creatief Centrum Nijmegen

Technisch Creatief Jeugdcentrum Arnhem

Utrecht

Delft

Lelystad

Haarlem

Nijmegen

Arnhem

Fonds voor Wetenschapsredacteurs

Ivo Niehe Producties

NCRV

NOS

NPS

Radio Rijnmond

RVU

TV Gelderland

TV Rijnmond (TV West en Omroep Zeeland)

VARA

Hilversum

Hilversum

Hilversum

Hilversum

Rotterdam

Hilversum

Arnhem

Rotterdam

Hilversum

Samenwerking Universiteiten en Voortgezet Onderwijs

Katholieke Universiteit Nijmegen

Onderwijs

Nijmegen

Rijksuniversiteit Groningen

Technische Universiteit Eindhoven

Universiteit Leiden

Universiteit Twente

Universiteit van Amsterdam

Vrije Universiteit Amsterdam

Wageningen Universiteit

Groningen

Eindhoven

Leiden

Enschede

Amsterdam

Amsterdam

Wageningen

2002

Jaartheme

B-producties

De Praktijk

Openbare bibliotheek Roerdalen

Stichting De Jonge Onderzoekers Nederland

Stichting Foodregio Helmond en omstreken

Technika 10 Nederland

Technocentrum Twente

Technocentrum Zuid-Oost Nederland

Rotterdam

Amsterdam

Roerdalen

Delft

Helmond

Utrecht

Losser

Nuenen

Breed Publiek

Allard Pierson Museum

De Balie

Drents Museum

Explorion

Museum Meermanno

Nationaal museum

van Speelklok tot Pierement

Amsterdam

Amsterdam

Assen

Heerlen

Den Haag

Utrecht

Naturalis

Natuurhistorisch museum de Peel

NIOO KNAW

Rijksmuseum Twente

Stichting Kinderkunsthal

Stichting Pandemonia

Stichting voor Duurzame ontwikkeling

Stoomgemaal Arkemheen

Zeeuw Instituut voor Zorg,

Welzijn en Cultuur

Leiden

Asten

Maarssen

Enschede

Rotterdam

Amsterdam

Wageningen

Nijkerk

Middelburg

SPWT

Landelijk Steunpunt Technika 10

Stichting Centrum Jeugd en

Techniek Flevoland

Stichting De Jonge Onderzoekers Nederland

Stichting Ontdekhoek Nederland

Stichting Ontdekplek Haarlem

Technisch Creatief Centrum Nijmegen

Technisch Creatief Jeugdcentrum Arnhem

Utrecht

Lelystad

Delft

Lelystad

Haarlem

Nijmegen

Arnhem

Fonds voor Wetenschapsredacteurs

AVRO

Jan de Jong producties

NPS

RTV Noord Holland

TV Gelderland

TV Rijnmond (TV West en Omroep Zeeland)

VARA

Voor Beeld TV Producties

VPRO

Hilversum

Veghel

Hilversum

Amsterdam

Arnhem

Rotterdam

Hilversum

Almere

Hilversum

2001

Jaartheme

Stichting Pandemonia

Universiteitsmuseum Utrecht

Amsterdam

Utrecht

Breed Publiek

Artis

Belasting en Douane museum

Bijbels Openlucht Museum,

Heilig Landstichting, Bredius museum

Diergaard Blijdorp

Drents Museum

Ecodrome

Faassen Media Producties

Fries Museum

Historisch Museum Rotterdam

Limburgs Museum

Museon

Nationaal Museum

van Speelklok tot Pierement

Naturalis

Natuurhistorisch Museum

Natuurmuseum Nijmegen

Nederlands Stoommachine Museum

NOVA, onderzoeksschool voor astronomie

Parapsychologisch Instituut

Prof. Meijman (VU)

Projectbureau Leidsche Rijn

Publieksdag Wageningse Kennisdagen 2002

Space Expo

SRON

Stichting Beeldenpark Vijversberg

Amsterdam

Breda

Den Haag

Rotterdam

Assen

Zwolle

Enschede

Leeuwarden

Rotterdam

Venlo

Den Haag

Utrecht

Leiden

Maastricht

Nijmegen

Medemblik

Amsterdam

Utrecht

Amsterdam

Utrecht

Wageningen

Noordwijk

Utrecht

Leeuwarden

Stichting C3	Amsterdam	1999	
Stichting Historie der Techniek	Eindhoven	<i>Projectparticipaties</i>	
Stichting Museum Jannink	Enschede	A. Esmeyjer	Amsterdam
Stichting Nederlands Filmmuseum	Amsterdam	Aviodome	Schiphol
Stichting Ontdekplek	Haarlem	Bureau DST b.v.	
Technika 10 Nederland	Utrecht	Da Vinci Centrum	Enschede
Technisch Creatief Centrum Nijmegen	Nijmegen	Erasmus Universiteit Rotterdam	Rotterdam
TU Delft	Delft	FOM Instituut voor Plasmafysica	Nieuwegein
Veen magazines/ Natuur en Techniek	Maastricht	Fontys Hogescholen/ PABO	Roermond
Zoutmuseum	Delden	G. Schilling	Utrecht
		Gelderland Media Groep	Nijmegen
<i>SPWT</i>		Gemeentebibliotheek Utrecht	Utrecht
Landelijk Steunpunt Technika 10	Utrecht	K.L. Poll-stichting voor Onderwijs,	
Stichting Centrum Jeugd		Kunst en Wetenschap	Amsterdam
en Techniek Flevoland	Lelystad	Katholieke Universiteit Nijmegen-	
Stichting De Jonge Onderzoekers Nederland	Delft	Rijksuniversiteit Groningen	Nijmegen/ Groningen
Stichting Ontdekhoek Nederland	Lelystad		
Stichting Ontdekplek	Haarlem	Koninklijke Nederlandse	
Technisch Creatief Centrum Nijmegen	Nijmegen	Natuurhistorische Vereniging	Utrecht
Technisch Creatief Jeugdcentrum Arnhem	Arnhem	Landelijk Overleg Science Centra	Enschede
		Nederlands Textielmuseum	Tilburg
<i>Fonds voor Wetenschapsredacteurs</i>		Nederlandse Jeugdbond voor Geschiedenis	Utrecht
AVRO	Hilversum	Nederlandse Jeugdvereniging	
NPS/ VARA	Hilversum	van Ruimtevaart en Sterrenkunde	Oss
NPS	Hilversum	Nederlandse Vereniging	
TV Gelderland	Arnhem	van Wiskundeleraren-	
TV Rijnmond (TV West en Omroep Zeeland)	Rotterdam	Onderwijscentrum Stichting	
		KennisKnooppunt	Steenwijk
2000		Platform voor Techniekcommunicatie	
<i>Projectparticipaties</i>		SAVAN/ Beeld voor Beeld	Amsterdam
Ecodrome	Zwolle	Science Alliance/ TV West	Den Haag
Groninger Studentenpastoraat	Groningen	Soroptimistenclub Dordrecht	
Koninklijk Nederlands		/Stichting Welzijn	Dordrecht
Aardrijkskundig Genootschap	Utrecht	Stichting 400 jaar Nederland – Japan	Leiden
MEA-adviesbureau	Dronrijp	Stichting Archeologie en	
Museon	Den Haag	Bouwhistorie van de Stad	Utrecht
Natuurmuseum Groningen	Groningen	Stichting Borsels Orgaan voor	
Nederlands Architectuur Instituut	Rotterdam	Samenlevingsopbouw	's-Graven-
Nederlandse Geologische Vereniging	Tilburg		polder
Platform Techniek Educatie		Stichting Cluster	Losser
Twente/Hogeschool Edith Stein	Enschede	Stichting Historie der Techniek	Eindhoven
Rathenau Instituut	Den Haag	Stichting Skepsis	Utrecht
SAVAN/ Beeld voor Beeld	Amsterdam	Stichting Vierkant voor Wiskunde	Amsterdam
Space Expo	Noordwijk	Technika 10 Eindhoven	Eindhoven
Stichting C3	Amsterdam	Technika 10 Nederland	Utrecht
Stichting HEIM	Hengelo	Technisch Creatief Centrum Arnhem	Arnhem
Stichting Omgevingseducatie Gooi,		Technisch Creatief Centrum Nijmegen	Nijmegen
Vecht- en Eemstreek	Hilversum	Universiteit van Amsterdam	Amsterdam
Stichting onderwijs en Milieu	Nijmegen	Veenkoloniaal museum	Veendam
Stichting Pandemonia	Amsterdam	Vrije Universiteit Amsterdam	Amsterdam
Studio Taalwetenschap Helsloot Verrips	Amsterdam	Wiskundig Genootschap	Leiden
Technisch Creatief Jeugdcentrum Arnhem	Arnhem	Zo&Zo Musea	Den Haag
Teleac/NOT	Hilversum		
TV Dits BV	Amsterdam	<i>SPWT</i>	
Utrechts Universiteitsmuseum	Utrecht	Centrum Vrouwen en Exacte Vakken	Utrecht
V2-organisatie	Rotterdam	Landelijk Steunpunt Technika 10	Utrecht
Vereniging Jongeren Milieu Actief	Amsterdam	Stichting Cursussen	
VPRO	Hilversum	Wetenschapscorrespondentie	Amsterdam
		Stichting De Jonge Onderzoekers Nederland	Delft
<i>SPWT</i>		Stichting Jeugd en Techniek Nederland	Lelystad
Landelijk Steunpunt Technika 10	Utrecht	Stichting Ontdekhoek Nederland	Lelystad
Stichting Centrum		Stichting Ontdekplek	Haarlem
Jeugd en Techniek Flevoland	Lelystad	Stichting Technika 10 Twente	Enschede
Stichting De Jonge Onderzoekers Nederland	Delft	Technisch Creatief Centrum Nijmegen	Nijmegen
Stichting Ontdekhoek Nederland	Lelystad	Technisch Creatief Jeugdcentrum Arnhem	Arnhem
Stichting Ontdekplek	Haarlem	Vereniging voor Publiekssterrenwachten	Utrecht
Technisch Creatief Centrum Nijmegen	Nijmegen		
Technisch Creatief Jeugdcentrum Arnhem	Arnhem		

1998*Projectparticipaties*

Centrum Vrouwen en Exacte Vakken Utrecht
 Europees Platform voor het Nederlandse Onderwijs Alkmaar
 F. Cornelissen/ Domstad PABO Utrecht
 G. Schilling Utrecht
 Historisch tijdschrift SKRIPT Amsterdam
 K.L.Poll stichting voor Onderwijs, Kunst en Wetenschap Amsterdam
 KSV Sanctus Virgilius Delft
 Landelijk Netwerk Educatie Utrecht
 Centra Biotechnologie Utrecht
 Landelijk Overleg Science Utrecht
 Centra Natuurmuseum Groningen Groningen
 Natuurmuseum Nijmegen Nijmegen
 Nederlands Instituut voor Biologie Utrecht
 Nederlands Stoommuseum Medemblik
 Nederlandse Jeugd Groep Utrecht
 Openbaar Primair Onderwijs Zoetermeer Zoetermeer
 Platform Techniek en Educatie Twente
 Samenwerkingsverband "InterWad"/ Stichting De Digitale School Voorburg
 StadsRadio Rotterdam Rotterdam
 Stichting "Tech Women" Rotterdam
 Stichting Archeologie en Bouwhistorie Stad Utrecht Utrecht
 Stichting Centrum Jeugd en Techniek Flevoland
 Stichting Cognitief Talent Delft
 Stichting De Koepel Utrecht
 Stichting Educatief Centrum Huizen
 Stichting Expo Noord Groningen
 Stichting Onderwijs en Milieu Nijmegen
 Stichting Praemium Erasmianum Amsterdam
 Stichting Technics and Art Enschede
 Technisch Creatief Centrum Nijmegen Nijmegen
 Technisch Creatief Jeugdcentrum Arnhem Arnhem
 Technisch Creatief Jeugdcentrum Nijmegen Nijmegen
 Tijdschrift Pythagoras/ Stichting Ars en Mathesis Enschede

SPWT
 Centrum Vrouwen en Exacte Vakken Utrecht
 Landelijk Steunpunt Technika 10 Utrecht
 Stichting Centrum Jeugd en Techniek Flevoland Lelystad
 Stichting Cursussen
 Wetenschapscorrespondentie Amsterdam
 Stichting De Jonge Onderzoekers Nederland Delft
 Stichting Ontdekhoeck Nederland Lelystad
 Stichting Ontdekplek Haarlem
 Stichting Technika 10 Twente Enschede
 Technisch Creatief Centrum Nijmegen Nijmegen
 Technisch Creatief Jeugdcentrum Arnhem Arnhem
 Vereniging voor Publiekssterrenwachte Utrecht

1997*Projectparticipaties*

Da Vinci Centrum Enschede
 De Leidsche Fles Leiden
 De MUG videoprodukties Wageningen
 De zonnwijzerkring Eindhoven
 Dordrechts Museum Dordrecht
 EKKO Utrecht
 Europees Platform Nederlands Onderwijs Alkmaar
 Formule 2 Amsterdam
 F. Dijs Amsterdam

Fryske Akademie Leeuwarden
 Jongerenwerkgroep voor Sterrenkunde Utrecht
 Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging Utrecht
 Maatschappij voor Oude en Nieuwe Media Amsterdam
 Natuurmuseum Nijmegen/ Schooladviesdienst Regio Nijmegen Nijmegen
 Nederlandse Bond voor Natuurstudie 's-Graveland
 Nederlands Centrum voor inheemse Volken Amsterdam
 Peter Vermeulen Museum IJmuiden
 Prima Donna Utrecht
 Raster Deventer
 Saturnus Nijmegen
 SAVAN/ Beeld voor Beeld Amsterdam
 Siswo Amsterdam
 Stichting Nederlands Foto & Grafisch Museum
 Stichting Volkssterrenwacht Bussloo Bussloo
 StadsRadio Rotterdam Rotterdam
 Stichting Cognitief Talent Delft
 Stichting De 12 Ambachten Boxtel
 Stichting Ontdekplek Haarlem
 Stichting Skepsis Utrecht
 Stichting Vierkant voor Wiskunde Amsterdam
 Technika 10 Eindhoven Eindhoven
 Technika 10 Twente Enschede
 TV West Den Haag
 Uitgeverij Inktvis Dordrecht
 Universiteit van Amsterdam/ Hugo de Vries Jaar Amsterdam
 V2 Organisatie Rotterdam
 Waterleidingmuseum Utrecht

SPWT
 Landelijk Steunpunt Technika 10 Utrecht
 Stichting Centrum Jeugd en Techniek Flevoland Lelystad
 Vereniging voor Publiekssterrewachten Utrecht
 Stichting Ontdekhoeck Nederland Lelystad
 Stichting Technika 10 Twente Enschede
 Stichting Ontdekplek Haarlem
 Technisch Creatief Centrum Nijmegen Nijmegen
 Stichting De Jonge Onderzoekers Nederland Delft
 Stichting Cursussen
 Wetenschapscorrespondentie Amsterdam
 Technisch Creatief Jeugdcentrum Arnhem Arnhem
 Centrum Vrouwen en Exacte Vakken Utrecht

